

REKORDERJI DVEH GIGANTOV

JÓZEF NYKA

Rekord, ki je osupnil opazovalce in poznejše bralce, je bil tisto poletje dosežen za vzpon na Mont Blanc in sestop z njega. Pred dvajsetimi leti sta gorska policaja Secretan in Bourgeois opravila to mamutsko pot v osmih urah in 46 minutah. Med praznovanjem 200-letnice prvega pristopa na to goro sta leta 1986 Thierry Gazan in Pierre Cusin ta rekord potokla: na vrh in nazaj sta potrebovala 7 ur, 56 minut in 30 sekund.

Leto dni pozneje, leta 1987, je Laurent Smaghe iz Meylana na območju Grenoblea izboljšal ta rekord za več kot eno uro, ko je turo opravil v 6 urah, 47 minutah in 9 sekundah.

Spodbujeni z vsemi temi uspehi so lansko poletje začeli organizirati prave pravcate dirke in tekmovanja. Dne 13. julija lani je Pierre Lestaz, vodja reševalne službe C. R. S. iz Briancona, startal izpred mestne hiše v Chamonixu (1040 m) ter premagal višinsko razliko 3800 metrov (gor in dol) in seveda tudi razdaljo v 6 urah in 22 minutah. Dne 26. julija se je prvenstvo iz leta 1987 ponovilo in Laurent Smaghe, star 27 let, je priteknel gor in dol v 6 urah, 15 minutah in 21 sekundah, vendar je nekaj časa izgubil na Roches Rouges, ko se je lovil po neprimerni različici poti. Ko se je vrnil, je dejal, da »je magično mejo šestih ur mogoče prestopiti«.

MEŠANICA MED GORNIŠTVOM IN TEKOM

Dne 28. julija sta profesorja in strokovnjaka za gorske maratone Jacques Berlie, star 37 let, iz Švice, in Pierre Cusin, star 32 let, dosegla zavidanja vreden čas 5 ur, 37 minut in 56 sekund oziroma 5 ur, 41 minut in 0 sekund. Premagana je bila meja šestih ur! Ob tem je časnik »La Dauphine Libere« zapisal, da so goro popolnoma zbanalizirali.

Morda je prav to spodbudilo Laurenta Smagheja, da je poskusil še enkrat. Izpred mestnega magistrata v Chamonixu je startal natančno ob 6. uri, na vrhu Mont Blanca je bil ob 9.56, tam se je takoj obrnil in bil v Chamonixu po 5 urah, 29 minutah in 30 sekundah. Kot so potem poročali nekateri časniki, je bil njegov sprejem triumfalen.

Laurent Smaghe je prvak v triatlonu. Rekord na Mont Blancu so bile njegove sanje že leta dolgo, zato je imel posebne treninge, ki so trajali 20 ur tedensko.

Končne priprave je imel v Meijeju in v pogorju Mont Blanca. Na nekatera vprašanja novinarjev je odgovoril: »Prav gotovo ne banaliziram gore niti ne poskušam nagovarjati turistov, naj gredo na Mont Blanc igrat košarko. Tisto, kar počenjam, je mešanica med gorništvom in tekaško dirko.«

Vsa ta tekmovanja so pripravili s štoparicami, tekmovalci pa so bili oblečeni v svetlečih se športnih oblačilih, da jih je bilo mogoče razločiti. To seveda nima nič skupnega niti z alpinizmom in prav tako ne z znamenitimi merjenji moči gornikov v 19. stoletju, ko so do minute natančno izmerili njihov čas, ki so ga potrebovali iz Chamonixa na vrh Mont Blanca in nazaj pred mesno hišo v Chamonixu. Rekordni časi so se od takrat strahovito spremenili, človekova narava pa prav tako.

VEČ POSKUSOV ZAPORED

Podobne tekme kot na »strehu Evrope« so tudi na »strehu sveta«. Znani francoski alpinist in gorski vodnik Marc Battard, star 37 let, se je namreč pred kratkim odločil, da bo prvi človek, ki bo prišel na najvišjo točko našega planeta v manj kot 24 urah. Med 25. in 26. septembrom lani je uresničil ta smel in podjeten podvig, in sicer po »normalni« smeri z južne strani.

Prvič je Battard poskusil 11. septembra, vendar je moral odnehati zaradi izjemno slabega vremena. Iz baznega tabora je odšel ob 8.15 zjutraj in je z nočjo dosegel Južno sedlo na višini 8000 metrov, od koder je poročal o izredno močnem vetru,

Razočaranje po 80 letih

Letos bo minilo natančno 80 let od slovite Pearyjeve odprave na severni zemeljski tečaj. Vodil jo je Robert Peary, pomorski častnik, ki je pred tem že nekajkrat potoval po divjinah Antarktike in si je zadal za cilj, da bo prvi človek, ki bo stopil na najsevernejšo točko našega planeta. Kot je zapisano v knjigah, je to tudi postal. Po izjemnih naporih je skrbno pripravljena odprava premagala 1500 kilometrov ledenih razdalj in 6. aprila 1909 so člani odprave stopili na severni pol. Tako so vsaj mislili in verjeli. Konec lanskega leta, torej pol leta pred praznovanjem 80-letnice prve osvojitve severnega zemeljskega tečaja, pa je prišla za Pearyja slaba novica. Astronom Dennis Rawlins je dešifriral dolgo prikrivane dokumente, iz katerih je jasno razvidno, da Robert Peary velikega cilja v resnici ni dosegel. Boli grobo rečeno to pomeni, da je mož lagal in potvoril dejstvo. Pravzaprav je pripotoval le v bližino severnega tečaja — od njega ga je ločevalo nekaj manj kot 195 kilometrov.

ki mu je onemogočil napredovanje. Drugič je poskusil med 14. in 15. septembrom. Startal je v sredo popoldne in je v četrtek prišel do svoje najvišje točke 8750 metrov. Ker se mu je iztekel čas, se je naslednji dan vrnil v bazni tabor »zelo izčrpan«, kot so povedali drugi.

Vendar je kmalu prišel k sebi in je bil pripravljen ponovno poskusiti. Končno plezanje je začel 25. septembra zvečer, na naporno pot pa je odšel brez dodatnega kisika in popolnoma sam. Dne 26. septembra je prišel na vrh Mount Everesta — v 22 urah in pol, in tako je bila končana prva »dirka« v enem dnevu iz baznega tabora na vrh. Vendar so ob tem nepalski

uradni krogi pripomnili, da je Battardu pripravilo pot osem nepalskih Šerp.

Marc Battard je dosegel rekord, vsekakor pa je poleg tega treba občudovati (če nič drugega) njegovo stabilnost, telesno in duševno, da je vedno znova in znova poskušal priti na vrh v času, ki si ga je zastavil.

Do takrat je bil najhitrejši čas, ko je človek priplezal na vrh Mount Everesta, dosežen 31. avgusta 1986. Takratni rekord sta dosegla švicarska alpinista Erhard Loretan in Jean Troillet, ko sta s severne, tibetanske strani prišla h kitajski piramidi v 40 urah, v ta čas pa je všteti tudi njunih osem ur spanja.

MEDNARODNI FESTIVAL GORNIŠKEGA FILMA V BANFFU (KANADA)

TRENTO IMA MOČNO KONKURENCO

NUŠA PODOBNIK

Ob lanskoletnem mednarodnem festivalu gorniškega filma v Banffu so organizatorji zapisali, da je ta prireditev le ena od številnih podobnih, ki se vsako leto vrstijo po vsem svetu. In takoj nato so še sami sebi postavili vprašanje: »Kje je Banffu mesto?«

S svojimi trinajstletnimi izkušnjami je med najstarejšimi takimi festivali na svetu, obenem pa je kot tridnevna prireditev tudi med najkrajšimi. Pa vendar se lahko pohvali z več kot 5000 gledalci in obiskovalci prireditve in še s kakšnimi 1000 več, ko se z izbranim programom predstavi po Kanadi.

V ZAČETKU JE BILA ZABAVA

Če pogledamo na začetek festivala, se moramo vrniti v leto 1976, ko so konec oktobra predstavniki Kanadskega alpinističnega kluba in banffske šole za urejanje okolja pripravili prvo predstavitev gorniškega filma. Vse skupaj je bila bolj zabava, kot sami zdaj priznavajo. Uspelo jim je zbrati deset alpinističnih filmov, posnetih na različnih koncih sveta, jih oblikovati v zanimiv filmski večer, ki si ga je ogledalo približno 500 obiskovalcev — in festival je bil rojen!

Že od začetka je bil cilj organizatorjev, da vsako leto zberejo najboljše gorniške filme, ki bodo na svoj način pomagali k razvoju tega filmskega žanra in seveda tudi te športne zvrsti. Zdelo se je, da za tako prireditev ni primernejšega kraja kot je Banff, prav gotovo tudi zaradi okolice, ki s svojo alpsko atmosfero daje dodaten čar prireditvi. Upali pa so tudi, da bo z leti festival dosegel, nekoč pa tudi presegel prireditev v italijanskem Trentu.

Prvi uspeh in navdušenje gledalcev sta bila za organizatorje spodbuda, da so naslednje leto v začetku novembra pripravili festival že drugič in ga razglasili za tekmovalnega. Pripravili so nagrade za najboljši film festivala, za najboljši gorniški film, za najboljši film o varovanju okolja, pa najboljši kanadski film in čisto na koncu še nagrado za film, ki bo najbolje obravnaval in prikazal zgodovino gorništv.

Takile lepaki so letos vabili gledalce na festival v Banffu

